

ONZE DUINEN ZIJN HEEL BIJZONDER

Veel Noordwijkers vinden de duinen waarin het dorp ligt iets heel gewoons, iets dat er altijd was en niets bijzonders is. Maar een andere kijk op de duinen is ook mogelijk.

In dit deel van het land is het duinlandschap vrijwel het enige dat niet geheel door mensen is gevormd, en dat is goed te zien. In het grootste deel van onze omgeving overheersen rechte en strakke lijnen van wegen en bouwwerken. Maar tussen zeereep en binnenduinrand is het terrein golvend doordat het vooral door de over het land strijkende wind is gevormd. Verder wisselen onregelmatig gevormde bosjes af met alleenstaande bomen en struiken en meer open gedeelten. Het gevolg is een bijzonder gevarieerd landschap waarin bijna elke honderd meter die je aflegt iets anders te zien is. Het duin biedt daardoor aantrekkelijke routes voor wandel- en fietstochten met gelegenheid om door een bos te dwalen of te genieten van het uitzicht op een hoge duintop. De variatie in de landschapsbeleving wordt nog vergroot door de wisselende afstanden tot de zee, met als gevolg een lager zoutgehalte van de lucht en lagere windsnelheden naarmate je verder het binnenland in gaat.

Deze speciale eigenschappen van het duin maken het ook geschikt als leefgebied voor vele wilde planten en dieren. Binnen het zeedorp en zijn directe omgeving zijn tientallen soorten zeldzame planten te vinden.

Opvallend zijn vooral de prachtige Blauwe Zeedistel en de wat bescheidener Zeeraket met zijn lichtpaarse bloemen. In de zeereep, waarop het kale zand verder vooral Helm groeit, zijn deze soorten makkelijk te vinden.

Wat de fauna betreft trekken vooral de vogels, zoogdieren en vlinders de aandacht. Vanzelfsprekend is daarbij de Nachtegaal met zijn opvallende zang het bekendste, maar niet iedereen weet dat hij in de maand mei op elk uur van de dag en nacht te horen is. Helaas gaat hij in Nederland in aantal achteruit, maar in de duinen weet hij zich goed te handhaven en vindt zelfs meer nestgelegenheid door de uitbreiding van het duindoornstruweel.

Zoogdieren die je nogal eens in de duinen tegenkomt zijn het Konijn, de Vos en het Ree. Vroeger waren de konijnen talrijk en werden als schadelijk beschouwd. Nadat ze door een paar epidemieën zijn uitgedund, worden ze nu eerder gezien dan nuttige kleine grazers, die helpen om de variatie in het plantendek in stand te houden.

De Vos is en blijft omstreden. Veel biologen vinden het een diersoort die vanouds hier thuishoort. Maar anderen betreuren het dat de Vos veel grondbroeders, zoals de Wulp, uit het duin verjaagd heeft. In ieder geval is een ontmoeting met een vos voor veel wandelaars nog een belevens. Dat geldt ook voor de reeën, die vooral veel voorkomen in de Amsterdamse Waterleidingduinen, maar ook wel in de Voortuinen te zien zijn. Vroeger moest je om reeën te zien eerst naar de Veluwe of andere bosrijke streken. De zoogdieren zijn het meest in de vroege ochtend en de late avond te zien, maar nu en dan ook midden op de dag.

Vlinders zien we vooral in de zomer bij niet te felle zonneschijn. De talrijkste in het duin is het donkerbruine Zandoogje, dat zoveel voorkomt dat je het haast niet missen kan.

De duinen in dit deel van Holland zijn juist zo waardevol omdat ze een flinke omvang hebben waar flora en fauna zich ongestoord kunnen ontwikkelen. Voor de bezoeker geeft de uitgebreidheid van het gebied de mogelijkheid om eens 'helemaal weg' te zijn in een omgeving waar je geen gebouwen of snelwegen ziet en alleen een verre torenspits kan helpen bij de oriëntatie.

Gezien de hoge natuurwetenschappelijke en recreatieve waarde van onze duinen is het begrijpelijk dat ze in alle ruimtelijke plannen van de overheid worden gespaard. Toch is er aan het gebied geknabbeld, met een winkelcentrum plus parkeerterrein hier, een racecircuit daar.

Daarom moeten we waken tegen iedere verdere aantasting van het duingebied, hoe klein die ook moge lijken. Het is van belang dat daarvoor grote steun bestaat bij een plaatselijke bevolking die beseft hoe bijzonder onze duinen zijn.

Dick de Jonge